

Històries del PORT

El xabec

Des del segle XV era habitual veure a les costes mediterrànies els xabecs, uns vaixells petits i ràpids de veles triangulars, usats pels pirates tunisians i algerians. En els més petits anaven equipats amb vint canons, armats sense parament a coberta. Als segles XVI, XVII i XVIII, les incursions dels pirates magrebins van ser recurrents als ports petits catalans. Per frenar els assalts, l'Armada Reial va adoptar els xabecs a la flota i el rei Carles III va manar l'any 1775 atacar Alger, principal centre d'operacions dels pirates.

FONS CARLOS DE ANGLUO/AUTORITAT PORTUÀRIA DE BARCELONA

El nòlit

Entre els homes de mar, amb el nòlit no s'hi juga. També anomenat 'noli', es tracta del preu estipulat per a un transport de mercaderies per la mar o bé pel lloguer d'una embarcació. N'hi ha de diverses modalitats, com el nòlit lliu, el nòlit marítim, el nòlit de viatge rodó o el nòlit en destinació.

Professionals del Port

Els ports, històricament, sempre han donat molta feina. En un principi, els gremis distribuïen les tasques en funció de les necessitats que generava el trànsit marítim, però a partir del segle XIX es van liberalitzar les professions, revocant els poders de les antigues agrupacions gremials i tothom podia accedir a feines diferents.

Potser l'ofici més conegut és el d'estibador (a la imatge, l'any 1925), documentat al Port de Barcelona des de la baixa edat mitjana. Tot i que originàriament els estibadors eren els treballadors que disposaven les mercaderies a les bodegues dels vaixells, després de la guerra civil el mot va servir per designar tots els encarregats de càrrega, descàrrega i manipulació de mercaderies als molls. Un cop van desaparèixer els gremis, aquests obrers es van agrupar en colles i treballaven sota les ordres d'un capatàs. No tenien la feina reservada, així que cada matí es reunien al moll de la Barceloneta i esperaven que els cridessin per treballar. Durant

dècades, va ser un sector poc regularitzat, que ha ocupat entre mil i tres mil treballadors des de mitjan segle XIX fins a la dècada dels seixanta.

Un altre dels grups de treballadors més grans que feinejaven al port era el dels obrers. Durant les diverses ampliacions de les instal·lacions, que van ser habituals en els darrers dos segles, els obrers es comptaven per milers. L'any 1871, per exemple, estan documentats 1.273 treballadors en les ampliacions del dic de l'Oest, el dic de l'Est i el moll de la Muralla. Quaranta anys després, amb la construcció dels molls interiors, hi van haver prop de tres mil obrers ocupats. A més, també s'hi han de sumar mig miler de picapedrers i carregadors que proveïen el port de pedra del Garraf.

Altres oficis destacats han estat els vinculats a la construcció i reparació naval, que podien mantenir entre un i dos milers de treballadors de mitjana, funcionaris ocupats en l'administració del port, personal d'empreses navilières i professionals d'oficis antics, com els calafats o els mestres d'aixa.